

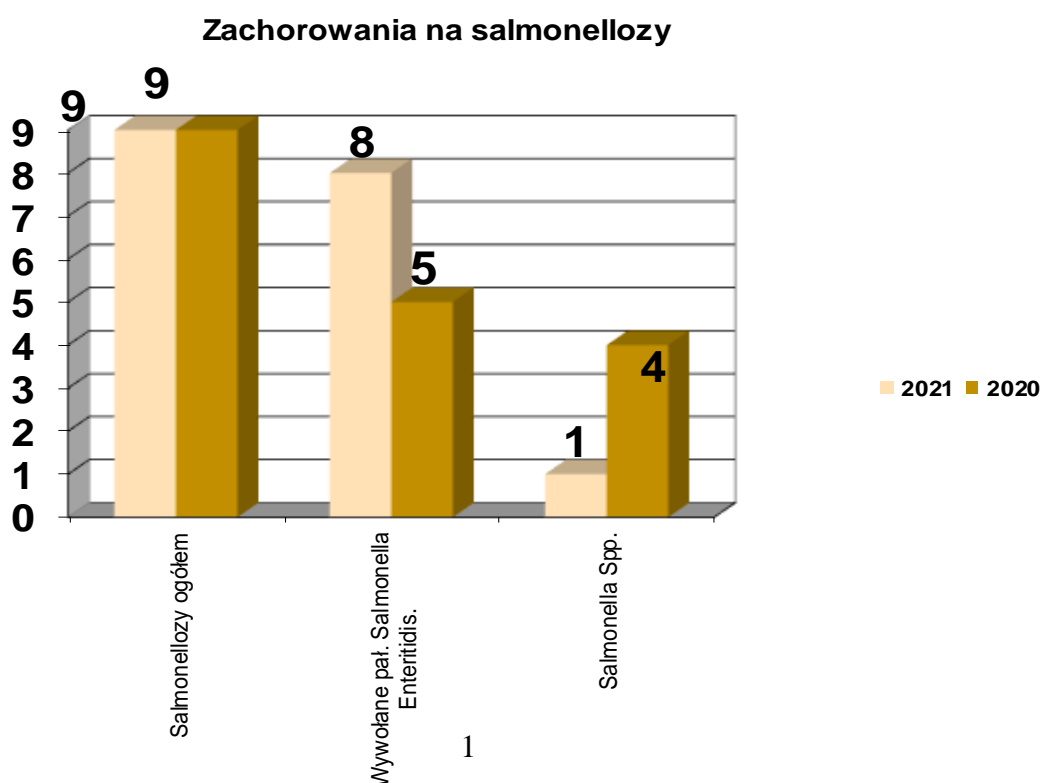
OCENA
STANU SANITARNEGO
POWIATU RAWSKIEGO
za 2021 rok

I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ POWIATU RAWSKIEGO ZA 2021r.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu rawskiego w 2021 roku, w zakresie chorób zakaźnych była zróżnicowana w zależności od rejestrowanych jednostek chorobowych w porównaniu z rokiem 2020. W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na SARS CoV-2, wirusowe i bakteryjne zatrucia pokarmowe oraz ospę wietrzną. Analizując pozostałe jednostki chorobowe zachorowalność utrzymywała się na poziomie porównywalnym z rokiem 2020.

1. Choroby szerzące się drogą pokarmową – Salmonelloza

W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano **9 przypadków** zachorowań na bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane pał. *Salmonella* (wsp. zap. 18,68), dokładnie tyle samo co w roku 2020. Wszystkie zachorowania na salmonellozę wystąpiły w środowisku domowym i dotyczyły dzieci w przedziale wiekowym od 1 roku do 10 lat.

2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W roku 2021 zarejestrowano:

- **15 przypadków** bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile* (wsp. zap. 31,1). Wszystkie przypadki były hospitalizowane i dotyczyły osób dorosłych w przedziale wiekowym 39-80 lat (w 2020r. - **7 przypadków** wsp. zap. 14,8);
- **53 przypadki** zachorowań z rozpoznaniem biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wsp. zap. 110), w tym **24 przypadki** wśród dzieci do lat 2 (w 2020r. **28** przypadków wsp. zap. 57,7).

3. Wirusowe zakażenia jelitowe

W roku 2021 zarejestrowano:

- **18 przypadków** wirusowych zakażeń jelitowych, (wsp. zap.37,4) (w 2020r. 7 przypadków wsp. zap. 14,4), - w tym **3** przypadki wśród dzieci do lat 2.

4. Choroby wieku dziecięcego

W odniesieniu do zachorowań na choroby wieku dziecięcego w roku 2021 w porównaniu z rokiem 2020 odnotowano:

- **100 % wzrost** zachorowań na ospę wietrzną (2021r. - **119 przypadków** zachorowań (wsp. zap. 247,1) 2020r. - **59 przypadków** (wsp. zap. 125,4);
- **80 % spadek** zachorowań na szkarlatynę (2021r. **1** przypadek zachorowania wsp. zap 2,1. 2020r. – **5** przypadków wsp. zap. 10,3) .

Nie zarejestrowano natomiast żadnych innych przypadków zachorowań na choroby wieku dziecięcego t.j. poliomyelitis, ostre porażenie wiotkie do lat 14, różyczkę, świnkę, krztusiec, ospę prawdziwą.

5. Choroby przenoszone drogą płciową

W odniesieniu do zachorowań przenoszonych drogą płciową odnotowano **pojedyncze przypadki kiły i rzeżączki** – jednostki chorobowe nie rejestrowane w roku ubiegłym.

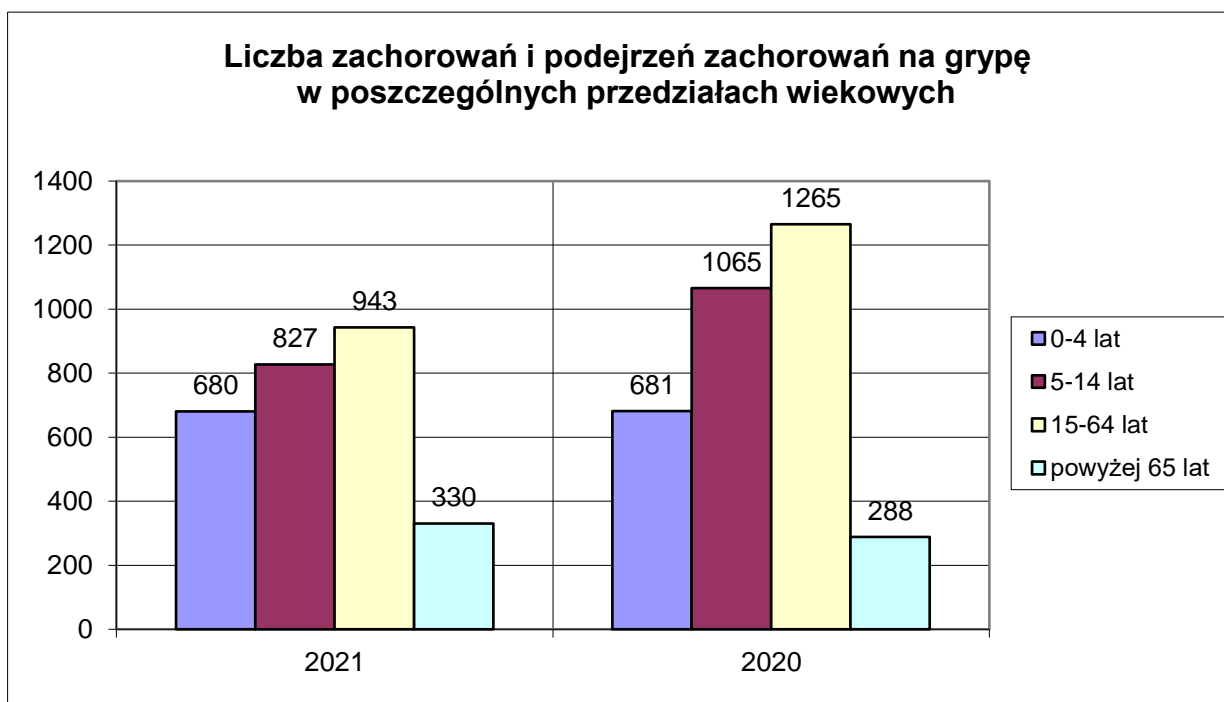
Ponadto **zarejestrowano 2 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV** - jednostka chorobowa również nie rejestrowana w roku ubiegłym.

6. Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2021 roku zgłoszono **2780 przypadków** zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę tj. o **519 przypadków** zachorowań mniej niż w roku 2020 w którym to zarejestrowano **3299 przypadków**.

W poszczególnych przedziałach wiekowych przedstawia się to następująco:

- dzieci do lat 4 – **680 przypadków** zachorowań (2020r. – **681** zachorowań),
- od 5 do 14 lat – **827 przypadków** zachorowań, (2020r. – **1065** zachorowań),
- od 15 do 64 lat – **943 przypadki** zachorowań, (2020r. – **1265** zachorowań),
- powyżej 65 lat – **330 przypadków** zachorowań, (2020r. – **288** zachorowań).

Należy nadmienić, że znaczący spadek zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne może wynikać z wybuchu pandemii SARS CoV-2 i rejestrowania przypadków zachorowań osób z objawami grypowymi i grypopodobnymi jako przypadków COVID-19.

7. Zachorowania na choroby odzwierzęce

W 2021 r. odnotowano **7 przypadków** zachorowań na boreliozę (wsp. zap. 14,5), w 2020r. zarejestrowano – **6 przypadków** zachorowań (wsp. zap. 12,4). Zgłoszone przypadki dotyczyły osób dorosłych, w tym: **1** kobiety z terenu wiejskiego, **3** kobiet z miasta, **1** mężczyzny z terenu wiejskiego i **2** mężczyzn z miasta.

8. Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2021 roku zarejestrowano **64 przypadki** pokąsań ludzi przez zwierzęta (wsp. zap. 132,9), tj. o **24 przypadki** więcej niż w roku 2020, w którym to zarejestrowano **40 przypadków** (wsp. zap. 82,5).

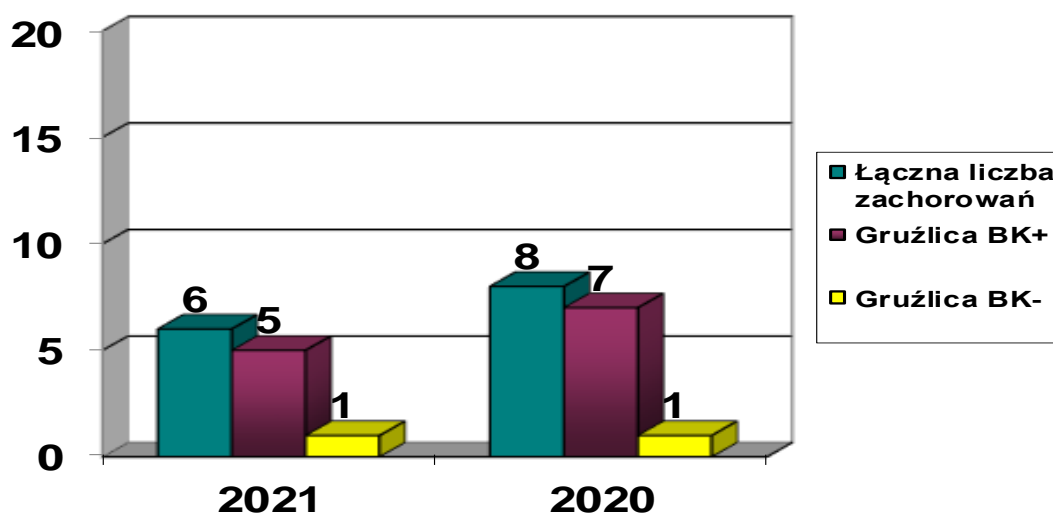
Szczepieniom p/wściekliznie poddano **7 osób** (wsp. zap. 14,5) t.j. o **2 przypadki** mniej niż w roku 2020r., którym szczepieniom poddano **9 osób** (wsp. zap. 18,55). Decyzję o podjęciu szczepień podejmowali lekarze chorób zakaźnych u osób pokąsanych przez zwierzęta, u których nie można było wykluczyć wścieklizny w badaniach przyżyciowych zwierząt bądź też takich badań nie można było wykonać. Rejestrowane przypadki szczepione w większości dotyczyły pokąsań ludzi przez zwierzęta domowe – **6 przypadków**. **1 przypadek** dotyczył pogryzienia przez zwierzę dzikie - wiewiórkę.

9. Gruźlica

W 2021 roku w powiecie rawskim zarejestrowano **6 przypadków** zachorowań na **gruźlicę** (wsp. zap. 14,4) to jest o **2 przypadki** mniej niż w roku 2020 (**8 przypadków** wsp. zap. 16,5).

Zachorowania dotyczyły **5 osób** dorosłych i **jednej** osoby poniżej 18 r.ż., w tym: **1** kobiety z terenu wiejskiego, **1** kobiety z miasta, **1** mężczyzny z terenu wiejskiego i **3** mężczyzn z miasta).

Zachorowania na gruźlicę

10 . Zachorowania na SARS CoV-2

Na terenie powiatu rawskiego w 2021r. ponownie wystąpiły zachorowania na chorobę **COVID-19** stanowiącą szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności .

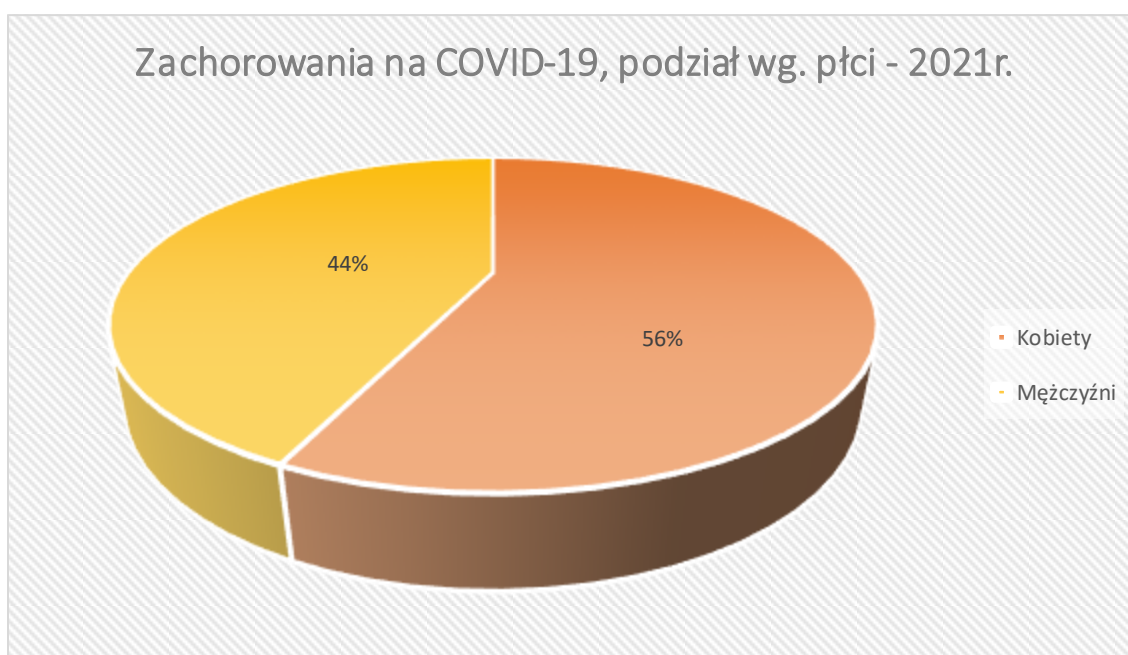
Odnotowano **wzrost** przypadków zakażeń SARS CoV-2 potwierdzonych genetycznym testem PT-PCR bądź testem antygenowym, dane liczbowe dotyczące ww. zakażeń dostępne są na stronie internetowej www.gov.pl/web/koronawirus

Spośród osób zakażonych SARS CoV-2 w 2021r.:

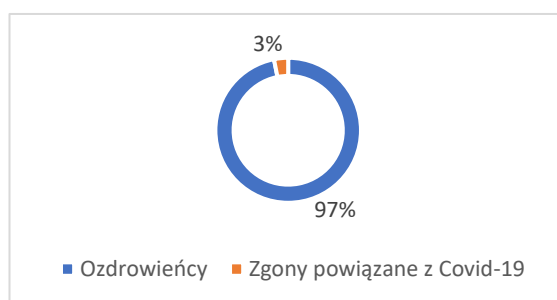
- **90%** odbywało izolację domową w miejscu zamieszkania,
- **10%** było hospitalizowanych

Ustalono, za pomocą sekwencjonowania wariantów genomu wirusa SARS CoV-2 , że w 2021r. przyczyną zachorowań na terenie pow. rawskiego były warianty: brytyjski (wiosna 2021r.), indyjski (jesień/zima 2021r.) oraz omicron (zima 2021) wirusa SARS CoV-2.

Zachorowania na COVID-19 w 2021r. dotyczyły w **56%** kobiet oraz w **44%** mężczyzn .

Wśród osób zakażonych SARS CoV-2 w roku 2021 odnotowano kilkukrotny wzrost liczby zgonów w porównaniu do roku 2020. 95 % zgonów w powiązaniu z COVID-19 dotyczyło osób z chorobami współistniejącymi, a najczęstszą wspólną jednostką chorobową było nadciśnienie tętnicze. Najmłodsza osoba, która zmarła w powiązaniu z COVID-19 miała 44 lata, a najstarsza 99 lat. Zgony w 2021r. stanowią 3 % wszystkich przypadków (w roku 2020 było to 2 % wszystkich przypadków), pozostałe 97 % to ozdrowieńcy (w roku 2020 ozdrowieńcy stanowili 98%).

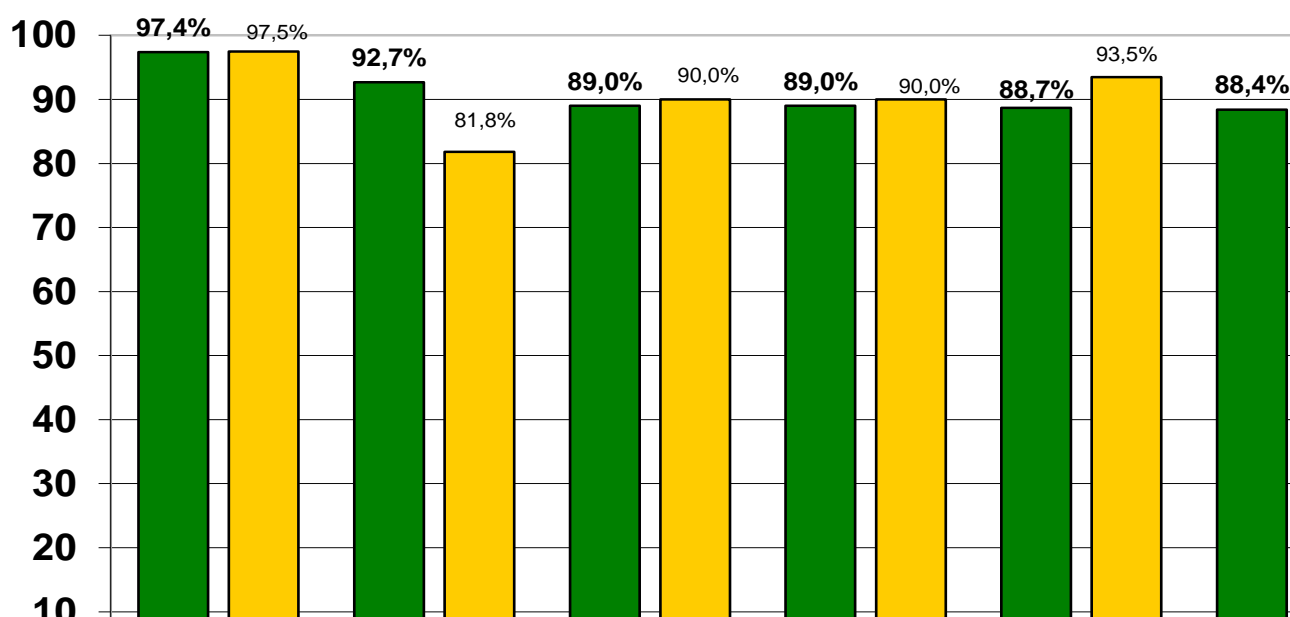
ANALIZA WYKONAWSTWA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Na podstawie posiadanych danych od świadczeniodawców t.j. rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych dokonano analizy stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie rawskim, która wykazała, że w 2021 roku wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym przebiegało prawidłowo i wyniosło **91%**, odpowiednio w roku 2020 było to **89,9%**.

Od 1 stycznia 2021 roku do obowiązkowych i bezpłatnych szczepień w Polsce dołączyło **szczepienie przeciwko rotawirusom**. Dotychczas to rodzice decydowali czy chcą zaszczepić p/rotawirusom swoje dziecko, a szczepienie to było dodatkowo płatne.

W porównaniu z rokiem 2020 sytuacja zaszczepienia na poszczególne choroby zakaźne w roku 2021 przedstawia się następująco:

Stan zaszczepienia przeciwko BCG, WZW typu B, Błonicy, Tężcowi, Krztuścowi, P B,
Streptococcus pneumoniae, Odrze, śwince i ró

Szczepienia zalecane:

Oprócz szczepień obowiązkowych (bezpłatnych) zawartych w kalendarzu szczepień ochronnych w roku 2021 na nadzorowanym terenie wykonywano również odpłatne szczepienia zalecane przeciwko następującym jednostkom chorobowym:

- grypa – **1108** osób zaszczepionych (**rok 2020 – 807** osób zaszczepionych),
- inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae* – **24** osoby zaszczepione,
- ospa wietrzna – **40** osób zaszczepionych,
- kleszczowe zapalenie mózgu - **14** osób zaszczepionych,
- zakażenia *Neisseria meningitidis* - **48** osób zaszczepionych,
- wirusowe zapalenie wątroby typu A – **2** osoby zaszczepione,
- dur brzuszny – **1** osoba zaszczepiona,
- zakażenia wirusem brodawczaka – **101** osób zaszczepionych.

W ramach nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych w analizowanym roku sprawozdawczym zarejestrowano **7 niepożądanych odczynów poszczepiennych o charakterze łagodnym** z reakcją ogólną objawiającą się podwyższoną temperaturą ciała, wymiotami, wysypką oraz odczynem w miejscu wkłucia (rok 2020 - **9** niepożądanych odczynów poszczepiennych o charakterze łagodnym).

Z roku na rok w powiecie rawskim podobnie jak w całym kraju zwiększa się liczba dzieci nie szczepionych. Najczęstszymi przyczynami niewykonania obowiązku szczepień ochronnych zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień ochronnych są:

- uchylenie się rodziców/opiekunów od obowiązku szczepień;
- opóźnione cykle szczepień z powodu choroby dziecka,
- przeciwwskazania zdrowotne do zaszczepienia,
- obawa przed zaszczepieniem w trakcie panującej pandemii SARS CoV-2.

Na koniec 2021 roku w rejestrze osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych odnotowano **90** rodziców/opiekunów opornych i **70** dzieci nie zaszczepionych w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień (na koniec 2020 roku - **84** osób uchylających się od szczepień i **62** dzieci).

Wobec rodziców uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci w analizowanym okresie sprawozdawczym:

- wysłano **9 wezwań** do zgłoszenia się do punktu szczepień celem wykonania zaległych szczepień;
- wystawiono **7 upomnień** do wykonania obowiązku zaszczepienia z jednoczesnym zagrożeniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego;
- wystawiono **10 tytułów wykonawczych z wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej** w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień ochronnych;
- w toku wszczętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej postępowań administracyjno-egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nałożył **10 kar grzywny** w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień wysokości od 200 do 1000 złotych.

II. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH W POWIECIE RAWSKIM ZA 2021 ROK

1. Działalność kontrolno – represyjna

W 2021r, przeprowadzono **60** kontroli na **77** zaplanowanych, zmniejszona ilość kontroli była spowodowana zaprzestaniem wykonywania zaplanowanych kontroli z powodu pandemii koronawirusa SARS COV-2.

Na dzień 31.12.2021 r. skontrolowano **41** podmiotów leczniczych spośród **86**.

Usługi medyczne świadczone były w podmiotach leczniczych:

- Szpital Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej,
- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc - **1**,
- Przychodnia Rejonowo – Specjalistyczna - **2**,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – **15** w tym **12** podstawowej opieki zdrowotnej,
- Indywidualna praktyka lekarska – **32** (o charakterze zabiegowym tj: stomatologiczne - **20**, ginekologiczne - **4**, laryngologiczne - **2**, chirurgiczne - **1**, okulistyczne – **1**, gabinet leczenia bólu -**1**),
- Laboratorium – **1**,
- Punkt poboru badań – **3**.

Placówki nadzorowane były w zakresie:

- stosowania i przestrzegania przepisów prawa odnoszących się do obowiązującego w Polsce stanu pandemii
- przestrzegania i zaopatrzenia w środki dezynfekcyjne i środki ochrony osobistej personelu i pacjentów w czasie trwania pandemii SARS
- realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz oceny prowadzonej dokumentacji tych działań
- gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi,

- zapewnienia sterylizacji narzędzi, sprzętu i materiałów medycznych, w tym właściwego ciągu technologicznego w sterylizatorni, którą stanowi wydzielone miejsce w gabinecie,
- procedur utrzymania czystości, dezynfekcji, mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sterylizacji, sprzątanania i dezynfekcji pomieszczeń,
- wykonawstwa szczepień ochronnych, przechowywaniu szczepionek i prowadzonej dokumentacji medycznej.

W analizowanym okresie sprawozdawczym wydano :

- **2 decyzje** przedłużające wykonanie zaleceń w Szpitalu Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej do dnia 31.12.2022r. dotyczące prac remontowo-malarskich i dostosowania pomieszczeń szpitalnych do wymogów obowiązującego rozporządzenia. We wniosku o przedłużenie wykonania zaleceń w decyzji Strona wskazała, iż z wydanych zaleceń przeprowadzono remont oddziału chirurgicznego oraz przeprowadzono remont łazienek w oddziale wewnętrznym i oddziale chirurgicznym z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych. Z powodu pandemii oddział chorób wewnętrzny był przekształcony w oddział Covid i nie było możliwości przeprowadzenia prac remontowych w tym oddziale.
- Na nadzorowanym terenie funkcjonują również prywatne gabinety lekarskie o charakterze niezabiegowym i inne obiekty świadczące usługi medyczne (na koniec okresu sprawozdawczego – **30 obiektów**). Nie są one kontrolowane w ramach nadzoru bieżącego, będą natomiast objęte kontrolą sanitarną w sytuacjach zagrożenia epidemicznego.

2. Charakterystyka stanu technicznego, funkcjonalnego i wyposażenia.

Na dzień 31 grudnia 2021r. pod względem epidemiologicznym oddziały szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej zorganizowane były nieprawidłowo głównie ze względu na brak:

- jednokierunkowych ciągów komunikacyjnych;
- izolatek;
- śluz umywalkowo – fartuchowych;
- brudowników i pomieszczeń pomocniczych;
- dostępu do łóżek z trzech stron;
- centralnej sterylizatorni.

Szpital nie zrealizował przedłożonego i zaopiniowanego programu naprawczego. Na niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wydane są decyzje administracyjne. Decyzje przedłużające wykonanie zaleceń wydano na wniosek Dyrekcji szpitala termin realizacji 31.12.2022r. Z wydanych zaleceń przeprowadzono remont oddziału chirurgicznego polegający na wymianie podłogi w korytarzu, wykonaniu sufitu podwieszanego wraz z wymianą oświetlenia oraz malowanie korytarza. Przeprowadzono remont łazienek w oddziale wewnętrznym i oddziale chirurgicznym. Łazienki dostosowane dla osób niepełnosprawnych.

Dobry stan techniczny i sanitarno – higieniczny stwierdza się w nowo powstałym oddziale anestezjologii i intensywnej terapii składającym się z 4 łóżek. Wyposażenie oddziału dostosowane jest do rodzaju świadczonych usług.

Szpital nie posiada: centralnej sterylizatorni, stacji przygotowania łóżek i komory dezynfekcyjnej. Sterylizacja sprzętu wielorazowego użycia z bloku operacyjnego i oddziałów zabiegowych odbywała się w punkcie sterylizacyjnym

(w autoklawie parowym) zlokalizowanym w wydzielonym pomieszczeniu przy bloku operacyjnym.

Szpital posiadał stałe zabezpieczenie w wodę – podłączony jest do sieci wodociągu publicznego, posiadał też w obiekcie awaryjne ujęcie wody. Istniała możliwość natychmiastowego przełączenia zasilania.

Podmioty lecznictwa otwartego tj: NZOZ-y i gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej, na koniec 2021 roku, wykazują dobry stan sanitarno – techniczny. Zakłady zorganizowane są prawidłowo i spełniają w podstawowym zakresie obowiązujące wymogi sanitarno – epidemiologiczne. W analizowanym okresie czasu poprawił się stan techniczny i stan sanitarno - higieniczny NZOZ Vita-Med. w Sierzchowach. Wszystkie pomieszczenia podmiotu leczniczego zostały wyremontowane poprzez wymianę podłóg, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, malowanie, dostosowanie budynku dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Czystość bieżąca pomieszczeń zachowana. Postępowanie z narzędziami wielorazowego użycia i odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń. Placówki te posiadają opracowane i wdrożone procedury dotyczące działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Wszystkie nadzorowane obiekty posiadają stałe zaopatrzenie w bieżącą ciepłą i zimną wodę, zasilane są wodą z wodociągów publicznych. Woda spełnia wymagania zdrowotne w tym zakresie.

3. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń.

Czystość bieżąca i porządek w podmiotach leczniczych są zachowane.

Za utrzymanie czystości w szpitalu i placówkach lecznictwa ambulatoryjnego w zakresie sprzątnięcia i dezynfekcji powierzchni, odpowiadają osoby do tego zatrudnione, natomiast za czystość stanowiskową odpowiada średni personel

medyczny. Pomieszczenia i urządzenia sanitarne są sprawne i utrzymane we właściwym stanie higienicznym.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadają opracowane procedury dotyczące sprzątnia i dezynfekcji powierzchni z uwzględnieniem potrzeb, rodzaju skażenia i ryzyka zakażenia pacjentów i personelu. Zapas środków potrzebnych do utrzymania niezbędnej czystości jest wystarczający.

4. Dezynfekcja

Wszystkie skontrolowane podmioty posiadają opracowane i wdrożone procedury dezynfekcyjne. Do przeprowadzania procesów dezynfekcyjnych stosowane są preparaty zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Preparaty przechowywane są w oryginalnych opakowaniach z etykietą lub dołączoną instrukcją w języku polskim, posiadają aktualne terminy przydatności do użycia. Roztwory sporządzane są z uwzględnieniem parametrów stężenia i czasu podanego przez producenta.

Pojemniki na roztwory użytkowe są stabilne, zaopatrzone w sito i pokrywę. Pojemność ich jest odpowiednia do ilości dezynfekowanych narzędzi.

Stosuje się zasadę rotacji środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność ich działania oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego.

W trakcie bieżących kontroli sanitarnych, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia zabiegów dezynfekcyjnych.

5. Sterylizacja

Narzędzia wielorazowego użytku z bloku operacyjnego i oddziałów zabiegowych były dezynfekowane, myte, sprawdzane, pakietowane i sterylizowane

w autoklawie parowym w punkcie sterylizacyjnym przy bloku operacyjnym. Do kontroli skuteczności sterylizacji stosowano testy IV i V klasy. Dokumentacja w tym zakresie prowadzona prawidłowo.

W podmiotach leczenia otwartego sterylizacja przeprowadzana jest w 30 autoklawach parowych, które znajdują się w gabinetach zabiegowych lub punktach sterylizacyjnych.

Przygotowanie narzędzi i materiałów do sterylizacji odbywa się w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Do pakietowania sprzętu wielorazowego użycia stosowane są torebki lub rękawy foliowo – papierowe.

Wyjałowione materiały, znakowane są datami sterylizacji i wykorzystywane zgodnie z terminami ważności.

Przechowywanie materiałów jałowych jest właściwe.

Procesy skuteczności sterylizacji autoklawów sprawdzane są przez użytkowników za pomocą testów fizycznych (wydruk z autoklawu), chemicznych (paski TST, taśmy samoprzylepne ze wskaźnikiem), testy biologiczne 1-2 razy w miesiącu (sporal A). Rejestry badań skuteczności sterylizacji prowadzone są przez wszystkie podmioty lecznicze na bieżąco.

6. Gromadzenie, transport, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych

Odpady medyczne segregowane są w miejscu ich powstawania i gromadzone w specjalnych twardo-ściennych opakowaniach (przeznaczonych dla igieł i narzędzi ostrych) jednorazowego użycia oraz w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego. Odpady te magazynowane są w urządzeniach chłodniczych i oddawane do utylizacji nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Wszystkie placówki służby zdrowia posiadają stosowne umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych oraz prowadzą ewidencje przekazanych do spalarni odpadów (karty przekazania do wglądu).

Odpady medyczne ze szpitala magazynowane były w wydzielonym budynku wolno stojącym, chłodzonym z wentylacją grawitacyjną, umywalką z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Ściany i podłogi w pomieszczeniu magazynowym łatwo zmywalne. Odpady odbierane były przez firmę „TPO” Sp. z o.o. Łodzi.

Z zakładów leczenia otwartego odpady medyczne odbierane są przez firmę „EMKA” Sp. z o.o. z Żyrardowa i „TPO” Sp. z o.o. z Łodzi.

Odpady komunalne w obiektach służby zdrowia, gromadzone są w wiadrach pedałowyc, wyłożonych czarnymi workami foliowymi, a następnie wynoszone do metalowych kontenerów ustawionych na utwardzonym podłożu. Odpady te są odbierane przez specjalistyczne firmy z powiatu rawskiego.

Stan porządkowy terenów wokół kontenerów i śmietników właściwy.

7. Porządek, czystość, estetyka otoczenia placówek służby zdrowia

Stwierdzono właściwą dbałość o estetykę otoczenia. Prace porządkowe, mające na celu utrzymanie obiektów służby zdrowia w należywym stanie sanitarno – porządkowym, prowadzone są na bieżąco.

8. Zgłaszanie przypadków chorób zakaźnych.

Podmioty lecznicze prowadzą rejestry zgłaszanych chorób zakaźnych. Zachorowania zgłaszane są na obowiązujących formularzach. W celu poprawy terminowości zgłaszania podejrzeń lub zachorowań na choroby zakaźne, do podmiotów leczniczych wystosowano pismo przypominające o obowiązkach wynikających z ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Przygotowała:
Marianna Czyżykowska

III. W DZIEDZINIE NADZORU SANITARNEGO NAD WARUNKAMI PRODUKCJI, PRZECHOWYWANIA I SPRZEDAŻY ŻYWNOSCI

W roku 2021 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu rawskiego znajdowało się **2718 obiektów** (w 2020 roku - 2655 obiekty) żywnościowo żywieniowych, skontrolowano **231 obiektów** (w 2020 roku 230 obiektów), zatwierdzono **61 obiektów oraz 3 obiekty zatwierdzono warunkowo** (w 2020 roku 56 obiektów) , przeprowadzono ogółem **294 kontroli**, w tym **55 kontroli interwencyjnych** (w 2020 roku 286 kontroli w tym 30 interwencyjnych). Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 102 zakłady (w 2020 - 125 zakładów). W roku sprawozdawczym **0** obiektów oceniono jako niezgodne z wymaganiami, co stanowi 0 % ogółu ocenianych.

W 2021 roku zaplanowano **178 kontroli** (w 2020 roku 188 kontroli), z czego przeprowadzono **113 kontroli planowanych (63,5%)** oraz **455 kontroli pozaplanowanych** (łącznie 568 kontroli, w tym 274 kontrole związane z Covid-19). Nie przeprowadzono 65 kontroli planowanych (co stanowi 36,5%), z uwagi na :

- reorganizację pracy w sekcji HŻŻ z uwagi na pandemię : oddelegowanie do pracy w epidemiologii (dyżury) oraz czasowe wstrzymanie wykonywania działań kontrolnych przez inspektora,
- nałożone kwarantanny i izolacje personelu w zaplanowanych obiektach,
- likwidacja części obiektów przed planowanym terminem kontroli,
- wstrzymanie prowadzenia działalności przed przedsiębiorców z uwagi na nakazy i zakazy prawne dot. pandemii Covid -19,
- absencja chorobowa 1 pracownika sekcji (5 miesięcy).

Pobrano do badań **194 próbki** w tym 2 próbki kosmetyków i 3 próbki przedmiotów użytku.

Zakwestionowano łącznie 10 prób lodów z automatu za ponadnormatywne zanieczyszczenie Enterobacteriaceae.

Nałożono ogółem **17 mandatów na kwotę 3900,00zł** (w 2020r. : 24 mandaty na sumę 4600,00zł) .

Do Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej nie skierowano żadnego wniosku o ukaranie, nie skierowano zawiadomień do prokuratury, do PWIS w Łodzi skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej.

Oddział Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku realizuje zadania w zakresie nadzoru nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunkami żywienia zbiorowego i warunkami zdrowotnymi produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami, a w szczególności poprzez:

- 1. kontrole przestrzegania przepisów** określających wymagania higieniczne i zdrowotne przy produkcji żywności, obrocie żywnością oraz materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, kontrole warunków transportu żywności – przeprowadzono łącznie **294 kontrole sanitarnych**. Skontrolowano ogółem **231 obiektów**.
- 2. pobieranie próbek do badań laboratoryjnych** w Zintegrowanym Systemie Badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu – Pobrano do badań **194** prób, w tym 2 próbki kosmetyków i 3 próbki przedmiotów użytku (w 2020 roku pobrano **142 próbki**) . **Zakwestionowano łącznie 10 prób** lodów z automatu za ponadnormatywne zanieczyszczenie Enterobacteriaceae, (w 2020 roku – zakwestionowano 11 prób).
- 3. zatwierdzanie zakładów** produkcji i obrotu żywnością i obrotu żywnością oraz prowadzenie ewidencji wszystkich obiektów żywnościowo w 2021r. wydano 61 decyzji zatwierdzających (w 2020r.- 56 decyzji).
- 4. działania podejmowane w ramach systemu RASFF** –w 2021 roku w ramach systemu RASFF na terenie powiatu rawskiego zarejestrowano 14 powiadomień (tabela) oraz 3 powiadomienia PPIS w Rawie Mazowieckiej dotyczące niezgodnego z prawem stosowania zabronionych składników oraz niezgodnego z prawem oznakowania.

l.p.	Produkt	stwierdzone zagrożenia
1.	Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany	ESTRY 3 MCPD w ilości ok. 5138 mcg/kg
2.	jaja konsumpcyjne o nr partii 10-23.12.2020, terminach przydatności do spożycia: 07-20.01.2021 i numerze na skorupce: 3PL 08121309 WE	stwierdzenia obecności <i>Salmonella</i> Enteritidis w próbkach kału pobranych w fermie drobiu Andrzej Kałużny
3.	TOTAL MAN	stwierdzenia obecności niezadeklarowanej substancji sydenafilu w produkcie pn.Total Men, oznakowanym datą minimalnej trwałości 03.2022 wyprodukowanym przez
4.	Monster LH44 500 ml, Monster Ripper 500ml, Monster Vanilla Espresso 250 ml i Burn Zero Peach (Fury) 250 ml, oznakowanych datami minimalnej trwałości 11.2022-12.2022,	przekroczenia maksymalnego poziomu stężenia glikolu propylenowego (E1520) w napojach
5.	Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany SZWAJCARIA	ESTRY 3 MCPD w ilości ok. 5138 mcg/kg
6.	Suplement diety marki COLON Błonnik –PSYLLIUM POWDER	Łupina nasienna babki jajowatej Psyllium husk – Salmonella
7.	produkt pn. HELIO Sezam łuskany, kraj pochodzenia Nigeria.	dot. wykrycia obecności <i>Salmonella</i> z gr. C1 w 1 z 5 pobranych próbek produktu pn. HELIO Sezam łuskany, kraj pochodzenia Nigeria.
8.	Produkt pn. Mama ija woda źródłana niegazowana” a 1,5l.	Dot. stwierdzenia Clostridium redukujących siarczyny (łącznie z przetrwalnikami)
9.	Produkt pn. ALtOM@DESIGN , Bądź EKO pn. Organic kubek z włókna bambusowego 350ml , nr partii KZ/20/423, kod kreskowy 5907508175078	Zawiera w składzie składniki nie wymienione w zał 1 do rozporządzenia 10/2011
10.	Suplement diety pn.Dr. Rath Phytobiologicals TM nr partii 2400D, 2401D, 2890D,3087D data minimalnej trwałości : 31/12/2022	Stwierdzona obecność tlenku etylenu
11.	Dot. mączki chleba świętojańskiego użytej do produkcji 14 produktów rybnych o różnych nr partii	Zanieczyszczenie tlenkiem etylenu
12.	skrzydła z indyka numer partii: R32420, data przydatności do spożycia: 18/07/2021	w sprawie wykrycia obecności bakterii Salmonella Typhimurium w produkcie pn. skrzydła z indyka numer partii: R32420, data przydatności do spożycia: 18/07/2021,
13.	dot. sprzedaży internetowej produktu BAMBUSGESCHIRR KINDERGESCHIRR KINDERSET BABYSET 5 TEILE ÄFFCHEN	Ze względu na zawartość w składzie bambusa, produkty są prawdopodobnie niezgodne z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 10/2011 z dnia 14 stycznia 2011 r. w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
14.	Sezam łuskany SOMALIA	wykrycia obecności Salmonella w 1 z 5 próbek produktu

Zakwestionowane produkty w ramach systemu RASFF były wycofywane z rynku zgodnie z ustawowymi kompetencjami. Kontrole przeprowadzano zgodnie z załączanymi listami dystrybucyjnymi.

Informacje dotyczące kontroli w związku z powiadomieniem RASFF przekazywane były każdorazowo do PWIS w Łodzi .

W ramach systemu RAPEX przeprowadzano 1 kontrolę z uwagi na zgłoszenie produktu pn: Red Paste for, Teeth and Gums do systemu.

5. dochodzenie przyczyn zatruc pokarmowych, opracowywanie dokumentów, pobieranie próbek podejrzanych o spowodowanie zatrucia- w 2021 roku odnotowano 1 zgłoszenie podejrzenia zatrucia. Pobrano do badań laboratoryjnych 3 próby pokarmowe posiłków – nie stwierdzono zanieczyszczeń mikrobiologicznych (w tym chorobotwórczych). Nie ustalono czynnika etiologicznego.

6. przeprowadzania kontroli interwencyjnych zgłaszanych przez konsumentów.

W 2021r. zarejestrowano i rozpatrzono **11 interwencji** (w 2020r. - 15 interwencji) . **Interwencji zasadnych było 2 co stanowi 18.2%** (w 2020r. było 2 zasadne co stanowiło 13,3 %).

Konsumenci najczęściej składali skargi na następujące grupy obiektów:

- obrotu żywnością **5 interwencji**, w tym 1 dot. zabezpieczeń przeciwepidemicznych w związku z Covid-19, co stanowi 45,4 %,
- obiektów żywieniowych (**4 interwencje, co stanowi 26,3%**).

W wyniku rozpatrywania interwencji pobrano do badań laboratoryjnych: sensorycznych 2 próby: serek typu almette i kebab z punktu małej gastronomii. Próby nie kwestionowane. Każda interwencja rozpatrywana była indywidualnie. Przeprowadzono łącznie 10 kontroli w wyniku których nałożono **2 mandaty karne na łączną kwotę 500 zł**. Na interwencje nie anonimowe konsumenci otrzymywali pisemne odpowiedzi o sposobie załatwienia interwencji.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego obiektów, będących przedmiotem interwencji.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego obiektów będących przedmiotem interwencji zasadnych.

W celu poprawy warunków produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunków żywienia zbiorowego:

- przeprowadzono łącznie: **568** (w tym **274** kontrole Covid),
- wydano ogółem: **175 decyzji** (**64** zatwierdzające, **10** terminowych, **30** wykreślających, **4** przedłużające, **1** uchylająca, **66** finansowo - płatniczych),
- dokonano: oceny jakości środków spożywczych i przedmiotów użytku **80 ocen oraz 2 oceny kosmetyków**,
- wydano zaświadczenia z zakresu: wpisu do rejestru zakładów będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej – **127** w tym **49** zaświadczeń o wpisie do rejestru gospodarstw.

Za stwierdzone podczas kontroli bieżące uchybienia sanitarne nałożono ogółem **17 mandatów** na łączną kwotę **3900,00 zł** .

Karanie mandatowe stosowano głównie z uwagi na: niewłaściwy stan sanitarny obiektu, niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych, niewłaściwa odzież ochronna personelu, brak bieżącej ciepłej/zimnej wody, brak możliwości higienicznego mycia i osuszania rąk, przeterminowane środki spożywcze, nie przestrzeganie zasad systemu HACCP.

Wydano **10 decyzji administracyjnych terminowych** w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno technicznego i dotyczyły głównie n.w. nieprawidłowości:

- trudnych do utrzymania w czystości powierzchni roboczych oraz wyposażenia zakładu (niewłaściwy stan sanitarno-techniczny powierzchni kontaktujących się z żywnością w procesach technologicznych);
- niewłaściwego stanu technicznego obiektów (brak łatwej do utrzymania w czystości powierzchni posadzek ścian, sufitów, brak ciepłej wody, możliwości higienicznego mycia i osuszania rąk);
- braku odpowiedniej przestrzeni roboczej pozwalającej na higieniczne przeprowadzanie wszelkich działań;
- niewłaściwego zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami.

Oprócz kontroli sanitarnych wynikających z harmonogramu kontroli obiektów i planu pobierania próbek do badań laboratoryjnych oraz kontroli związanych ze składanymi przez przedsiębiorców wnioskami o zatwierdzenia zakładów dokonywano również sprawdzeń i przeprowadzono akcyjne kontrole sanitarne w związku z pismami Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego również, w ramach kontynuacji z lat poprzednich, w tym m.in.:

- występowania w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF), który nie stanowi zagrożenia dla człowieka, jednakże jest poważnym zagrożeniem dla polskiej gospodarki- co miesięczne wizytacje targowisk z udziałem pracownika Inspekcji Weterynaryjnej;
- wzmożonego nadzoru nad warunkami sanitarno higienicznymi oraz nad jakością żywienia pacjentów w szpitalach;
- wymagań w zakresie informowania konsumentów na temat składu żywności nieopakowanej, w tym informowania o obecności alergenów;
- działań podejmowanych w obiektach na terenie powiatu rawskiego w zakresie warunków żywienia podczas wypoczynku letniego i zimowego (półkolonie, kolonie, obozy i inne formy wypoczynku);
- realizacji działań zgodnie z „Planem działania na 2021r. dot. produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach

porozumienia dot. współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”,

- kontroli w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. **w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom w jednostkach systemu oświaty** oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach,
- z dnia 9 września 2016 r., znak:PWIS.NSHŻ.9011.3.62.2016.TW i następnymi w sprawie wzmożonego nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego i postępowaniem z odpadami w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF),
- przestrzeganie zasad przeciwepidemicznych w obiektach w związku z pandemią COVID-19,
- kontrole dot. zanieczyszczeń żywności tlenkiem etylenu.

Poprawa stanu obiektów osiągnana jest przez modernizację obiektów istniejących, budowę nowych obiektów oraz przez wprowadzanie systemów zapewnienia jakości.

Systematycznie poprawia się jakość zdrowotna środków spożywczych łatwo ulegających zepsuciu.

W celu zapewnienia właściwego bezpieczeństwa żywności zakłady wprowadzają i utrzymują systemy jakości szczególnie w zakresie:

- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP),

- poprawy funkcjonalności obiektów (modernizacje, przebudowy i rozbudowy),
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- prawidłowego znakowania wyrobów,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- obrotu środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety – szczególnie w aspekcie prawidłowości znakowania, reklamy i prezentacji.

Bardzo duża część producentów produkcji pierwotnej dopełniła formalności związanych z rejestracją gospodarstw w ewidencji podmiotów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej .

Jednakże jeszcze nie wszystkie gospodarstwa dopełniły w.w obowiązku.

Zgodnie z prawem tj. z art. 103 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia - „kto prowadzi działalność w zakresie produkcji lub obrotu żywnością bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów lub o zatwierdzenia zakładu i wpis do rejestru zakładów (...) ” podlega karze pieniężnej.

W myśl art.104 ust.1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia /Dz. U. z 2006. Nr 171 poz.1225/ - kary pieniężne, o których mowa w art.103 wymierza w drodze decyzji właściwy Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (...) oraz zgodnie z art.102 ust.2 pkt.2 **wysokość kary pieniężnej może być wymierzona do 5000 zł, nie mniej niż 1 000 zł.**

IV. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RAWSKIEGO W ZAKRESIE ZAGADNIENÍ HIGIENY KOMUNALNEJ ZA ROK 2021

Sekcja Higieny Środowiska ds. zagadnień Higieny Komunalnej sprawuje nadzór nad:

1. URZĄDZENIAMI DO ZAOPATRYWANIA W WODĘ ORAZ JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI.

Mieszkańcy powiatu rawskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia z **19 wodociągów publicznych.**

Woda wymaga uzdatniania w **17 wodociągach.**

W 2 wodociągach (w Kaleniu i Hucie Wałowskiej) nie zachodzi potrzeba uzdatniania wody, ponieważ woda surowa (podawana jest na sieć bezpośrednio ze studni) spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie oznaczanych parametrów **i nadaje się do spożycia.**

Stan sanitarno-techniczny **20 budynków stacji uzdatniania wody** jest dobry.

Na bieżąco prowadzone są prace konserwacyjne urządzeń wodnych.

Jakość wody w nadzorowanych wodociągach publicznych odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia **i nadaje się do spożycia.**

W roku 2021 roku powstała nowa **Stacja Uzdatniania Wody w miejscowości Wilkowice**, gm. Rawa Mazowiecka. W roku 2022 planowana jest budowa nowej Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Zagórze, gm. Rawa Mazowiecka.

Ponadto zlikwidowana została **Stacja Uzdatniania Wody w miejscowości Kłopczyń, gm. Sadkowie.** Sieć wodociągowa Wodociągu Publicznego w Kłopczyńie została podłączona do **Stacji Uzdatniania Wody w Kaleniu, gm. Sadkowie.**

Liczba wodociągów w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- **gmina Rawa Mazowiecka** – 7 wodociągów publicznych
- **gmina Biała Rawska** – 3 wodociągi publiczne
- **gmina Cielądz** – 3 wodociągi publiczne
- **gmina Regnów** – 1 wodociąg publiczny
- **gmina Sadkowice** – 3 wodociągi publiczne
- **miasto Biała Rawska** – 1 wodociąg publiczny
- **miasto Rawa Mazowiecka** – 1 wodociąg publiczny

Wszystkie wodociągi oparte są na **32 studniach głębinowych**, które ujmują czwartorzędowe i jurajskie warstwy wodonośne charakteryzujące się dużą czystością i stabilnością składu. Przekroczenia dopuszczalnych stężeń w **30 studniach głębinowych** dotyczą jedynie żelaza i manganu, które usuwane są w procesie uzdatniania wody.

Z terenu powiatu rawskiego do UE raportowane są dwa wodociągi publiczne: Rawa Mazowiecka i Biała Rawska. Wodociąg publiczny Rawa Mazowiecka produkuje **ponad 1000m³ wody/dobę** a wodociąg publiczny w Białej Rawskiej - zaopatruje **więcej niż 5 tysięcy mieszkańców**. Woda z tych wodociągów objęta jest pełnym zakresem badań. Dopuszczalna wartość żadnego z badanych parametrów **nie jest przekroczona**.

Zgodnie z rozporządzeniem **Ministra Zdrowia** w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2017 roku przeprowadzony został wstępny monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych wodociągach pod kątem występowania pierwiastków promieniotwórczych: **radonu, izotopów radu oraz trytu**. Badania zostały przeprowadzone przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej. **W żadnym z nadzorowanych wodociągów** nie stwierdzono przekroczeń oznaczanych substancji promieniotwórczych.

Producenci wody przeprowadzają badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, z częstotliwością zapisaną w harmonogramach poboru prób wody zatwierdzonych przez **PPIS w Rawie Mazowieckiej**. Badania wody przeprowadzane są w laboratoriach posiadających akredytację i zatwierdzonych przez organy PIS.

W oparciu o sprawozdania z badań wody - **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej** wydaje **oceny stwierdzające przydatność wody do spożycia**. W/w oceny otrzymują właściciele i zarządcy wodociągów, którzy zobowiązani są do informowania mieszkańców na swoim terenie o jakości wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym 2021, PPIS w Rawie Mazowieckiej wydał ogółem 86 ocen stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

2. STANEM SANITARNO-TECHNICZNYM KĄPIELISK I JAKOŚCIĄ WODY WYKORZYSTYWANĄ DO CELÓW REKREACYJNYCH

W roku **2021** nadzorem sanitarnym objęte było **Kąpielisko „TATAR” w Rawie Mazowieckiej i Kąpielisko „ŻURAWIA” w Białej Rawskiej**.

Woda w kąpielisku **TATAR** w Rawie Mazowieckiej i Kąpielisku **ŻURAWIA** w Białej Rawskiej pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym badana była przez cały czas trwania sezonu kąpieliskowego **2021** – zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem poboru prób wody **na rok 2021**.

Woda z miejsc wykorzystywanych do kąpieli odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w tym zakresie **i nadawała się do kąpieli**.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-higieniczny zaplecza sanitarnego dla użytkowników kąpielisk oraz porządkowy otoczenia w trakcie trwania sezonu utrzymywany był na dobrym poziomie. Przez cały sezon letni - w związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 - zachowany był odpowiedni reżim

sanitarny (zwiększono częstotliwość mycia i dezynfekcji urządzeń sanitarno-higienicznych, sprzętu pływającego, przyrządów do zabaw). Udostępniono płyny do dezynfekcji rąk, pracownicy ośrodków pracowali w maseczkach ochronnych.

3. STANEM SANITARNYM OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Są to takie obiekty jak: hotele i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, tereny rekreacyjne i ubikacje publiczne.

BAZA NOCLEGOWA:

- 5 hoteli (OSSA, Hetmański, Sevilla, Pałac Chojnata, Arkada)
- HOSTEL (dawny motel)
- obiekt hotelowy „TATAR”

W 2021 roku z uwagi na okresowe zamknięcie tego rodzaju obiektów z powodu epidemii SARS-CoV - 2 nie przeprowadzono kontroli stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w/w obiektów. Przeprowadzane były natomiast kontrole (tzw. CoV-dowe) w/w obiektów z udziałem funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej pod kątem przestrzegania obostrzeń sanitarnych przez właścicieli w/w obiektów w trakcie trwania epidemii SARS CoV-2. W roku 2020 właściciele obiektów hotelowych przeprowadzili badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku Legionelli. Badania nie wykazały obecności w/w bakterii w wodzie.

• Zakłady Fryzjerskie, Kosmetyczne i Odnowy Biologicznej.

Na terenie działalności naszej Stacji nadzorem sanitarnym objętych jest

89 zakładów fryzjersko - kosmetycznych, w tym:

- **48 zakładów fryzjerskich** świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa damskiego i męskiego,
- **26 gabinetów kosmetycznych,**
- **1 gabinet tatuażu,**
- **6 zakładów odnowy biologicznej** (solaria i fitnessy) oraz
- **8 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z w/w usług.**

W **2021** roku stan sanitarno-techniczny i sanitarno - higieniczny w/w zakładów nie budził zastrzeżeń. W zakładach fryzjerskich prowadzona jest dezynfekcja przyborów fryzjerskich za pomocą środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania (bakterio, wiruso, prątko, grzybiczbójczym oraz sporobójczym (spory – formy przetrwalnikowe grzybów i bakterii).

W gabinetach kosmetycznych prowadzi się sterylizację narzędzi naruszających ciągłość tkanki we własnych **autoklawach (82% zakładów posiada własne autoklawy)** lub na podstawie podpisanych umów z firmami zewnętrznymi. Skuteczność procesu sterylizacji badana jest za pomocą Sporalii A z częstotliwością 1x na kwartał. W zakładach opracowane są procedury dotyczące mycia i dezynfekcji powierzchni, mycia i sterylizacji narzędzi oraz postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

W 2021 roku ze względu na epidemię koronawirusa SARS- CoV-2 w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych duży nacisk kładziono na zachowanie odpowiedniego reżimu sanitarnego. W zakładach przestrzegane były wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 13 maja 2020 roku w sprawie funkcjonowania tego typu obiektów w czasie trwania epidemii (zachowana była odpowiednia odległość pomiędzy stanowiskami pracy, klienci umawiani byli na wizytę na konkretną godzinę, wpuszczani byli do zakładu tylko w maseczkach ochronnych). Po każdym kliencie narzędzia i stanowisko pracy było dezynfekowane, pracownicy pracowali w odzieży ochronnej, maseczkach

ochronnych i w rękawicach jednorazowych. W każdym zakładzie udostępniono płyn do dezynfekcji rąk.

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi powstającymi w gabinetach kosmetycznych jest uregulowana. Wszystkie gabinety mają podpisane umowy na odbiór tych odpadów do utylizacji ze specjalistyczną firmą. Do czasu odbioru do utylizacji w/w odpady przetrzymywane są urządzeniach chłodniczych, gdzie temperatura magazynowania nie przekracza 10 stopni C. Nieprawidłowości w zakresie gospodarki tymi odpadami nie stwierdzono.

- **Ubikacje publiczne**

Na terenie miasta Rawa Mazowiecka usytuowane są 4 ubikacje ogólnodostępne i w mieście Biała Rawska - 2 ubikacje ogólnodostępne. Wszystkie są typu kontenerowego, zwodociągowane i skanalizowane. Pomieszczenia i urządzenia sanitarne są dezynfekowane, zapewnione są środki higieny.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy toalet był zachowany

- **Tereny rekreacyjne**

Nadzorem sanitarnym objętych jest: **14 ogólnodostępnych Ogródków Jordanowskich** znajdujących się w mieście Rawa Mazowiecka.

W okresie letnim sprawdzany był stan sanitarno – techniczny ogrodzeń i wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy otoczenia oraz wizualna ocena jakości piasku w piaskownicach, który uzupełniany był w trakcie trwania sezonu letniego. Na terenie ogródków jordanowskich ustawione są tablice z informacjami o zakazie wprowadzania psów, zakazie palenia tytoniu oraz informacja o chorobach odzwierzęcych.

Z zarządcami w/w ogródków Jordanowskich (Urzędem Miasta Rawa Mazowiecka, RTBS w Rawie Mazowieckiej, Rawsko-Mazowiecką Spółdzielnią –Mieszkaniową) ustalono, że codziennie w godzinach rannych pracownicy w/w

instytucji dokonywać będą kompleksowej dezynfekcji wszystkich dotykowych elementów sprzętów do zabaw dla dzieci.

4. STANEM SANITARNYM INNYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do obiektów tych należą: **cmentarze, obiekty sportowe (dwie hale sportowe), obiekty widowiskowe (dwa Domy Kultury).**

Cmentarze. Wszystkie są ogrodzone i zamknięte. Właściciele cmentarzy (proboszczowie) lub zarządzający mają podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z terenów cmentarzy.

W roku sprawozdawczym **2021** wydano **20 decyzji na ekshumację zwłok/szczątków ludzkich.** Sprawowano bezpośredni nadzór nad ich przebiegiem w celu zabezpieczenia przeciwepidemicznego.

Obiekty Sportowe.

- Basen kąpielowy „AQUARIUM” – Rawa Mazowiecka, ul. Katowicka 20.

Pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. Woda basenowa (z niecki basenu sportowego, basenu rekreacyjnego 1 i 2 dwóch wanien z hydromasażem) badana była w ramach kontroli wewnętrznej 2 razy w miesiącu - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Wyniki badań wody basenowej w **2021** roku nie wykazywały przekroczeń norm.

- Hala sportowa „Milenium” Rawa Mazowiecka. Jej stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy jest dobry.

- Hala Sportowa „Tatar”

Obecnie trwa przebudowa Hali Sportowej.

Domy Kultury:

- **Miejski Dom Kultury w Rawie Mazowieckiej.**
- **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej.**

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno-porządkowy w/w obiektów jest dobry.

5. STANEM SANITARNYM ŚRODKÓW TRANSPORTU

- **Autobusy i mikrobusy** – nadzorem objęte są autobusy i mikrobusy należące do: **Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Skierniewicach, Spółka z o.o. Oddział w Rawie Mazowieckiej oraz do 1 prywatnego przedsiębiorcy.** Prywatne środki transportu są w dobrym stanie sanitarno-technicznym, natomiast autobusy PKS – to starzejący się tabor, który wymaga ciągłych remontów.

- **Środki transportu do przewozu zwłok.**

Nadzorem sanitarnym objęte są trzy podmioty gospodarcze zajmujące się przewozem zwłok i szczątków ludzkich. Środki transportu spełniają wymagania sanitarne i techniczne.

6. GOSPODARKĄ ODPADAMI

W roku **2021** nie odnotowano nieprawidłowości związanych z gospodarką odpadami. Wszystkie podmioty gospodarcze będące pod nadzorem naszej Stacji mają uregulowaną gospodarkę odpadową. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach lub pojemnikach i odbierane przez wyspecjalizowane firmy. Odpady składowane są na wysypisku odpadów komunalnych w Pukininie. Na odbiór odpadów niebezpiecznych podpisane są umowy z Zakładem Transportu, Segregacji i Utylizacji Odpadów „EMKA” z Żyrardowa.

1. Działalność kontrolno – represyjna

Ilość:

- nadzorowanych obiektów – 171
- przeprowadzonych kontroli – 679, w tym:
  - 342 kontrole sanitarne,
  - 254 kontrole CoV-2;
  - 83 kontrole zakończone protokołem poboru prób wody;
- wydano **20 decyzji administracyjnych**, w tym:
  - 20 decyzji na ekshumacje;
  - wydanych postanowień – 5;
  - wydanych opinii – 8;
  - wydanych ocen jakości wody do spożycia – 86;
  - wydanych ocen dot. jakości wody w kąpieliskach – 11;
  - wydano 1 ocenę o jakości wody na pływalni „AQUARIUM”, w Rawie Mazowieckiej;
- ilość pobranych próbek wody do spożycia – 97.

- interwencji od ludności – 7 - rozpatrzone przez PPIS w Rawie Mazowieckiej, dotyczyły:

L.p.	Liczba	Zasadne	Niezasadne lub wniesione do niewłaściwego organu
1.	7	3	4

Krótki opis czego głównie dotyczyły:

1. Interwencja dot. Gabinetu Kosmetycznego w Rawie Mazowieckiej, ul. Mickiewicza. Wnosząca interwencję twierdziła, że usługa wykonana w zakresie przekłuwania uszu była wykonana źle, stąd długie problemy z gojeniem się uszu. W wyniku kontroli sanitarnej zakładu kosmetycznego stwierdzono, że zarówno kolczyki jak i pistolet do przekłuwania uszu są w sterylnych opakowaniach, które zapewnia firma STUDEX – producent kolczyków. Klientka po wykonaniu usługi została poinformowana przez właścicielkę zakładu w jaki sposób prowadzić pielęgnację uszu w miejscach przekłucia. Należy przypuszczać, że nie gojące się uszy były wynikiem niewłaściwej pielęgnacji uszu po przekłuciu.
2. Interwencja dotycząca prowadzenia działalności gospodarczej związanej z wynajmem domu mieszkalnego na mieszkania dla obywateli Ukrainy i uciążliwości z tym związanych dla sąsiadów. Kontrola sanitarna przeprowadzona przez pracowników Inspekcji Sanitarnej wykazała zaniedbania związane z brakiem jakichkolwiek środków dezynfekcyjnych (do dezynfekcji rąk, sanitariatów). Na właścicielkę lokalu nałożono mandat karny w wysok. 300 złotych. Ponadto powyższą interwencję przesłano wg właściwości do Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej do załatwienia zgodnie z kompetencjami.
3. Anonimowa interwencja dot. Cmentarza w miejscowości Sowidół, gm. Regnów. Anonimowa interwencja dot., zaśmiecenia terenu wokół cmentarza przy drodze na Ryłsk. Kontrola sanitarna przeprowadzona była w obecności zarządcy cmentarza – Pana Piotra Wróbla – właściciela Zakładu Pogrzebowego w Białej Rawskiej i zarządcy Cmentarza
4. w Regnowie. Kontrola potwierdziła opisany stan. Zarządca cmentarza zobowiązał się do natychmiastowego uporządkowania terenu wokół cmentarza. Zalecenie zostało wykonane następnego dnia.

V. W DZIEDZINIE NADZORU SANITARNEGO NAD ZAKŁADAMI PRACY I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIA CHORÓB ZAWODOWYCH

Ocenę warunków zdrowotnych środowiska pracy pracowników dokonano w oparciu o wyniki pomiarów i badań czynników szkodliwych, które występowały na stanowiskach pracy, pomiary wykonywane były przez laboratoria posiadające stosowną akredytację.

W **2021** roku pod nadzorem Higieny Pracy znajdowało się **191** zakładów pracy, zatrudniających ogółem **6562** pracowników. Większość obiektów **86** stanowiły zakłady zatrudniające powyżej 10 pracowników, **80** zakładów zatrudniało do 9 pracowników, **19** zakładów to większe obiekty, zatrudniające powyżej 50 pracowników (w tym **6** powyżej 250 osób). Przeprowadzono ogółem **56** kontroli sanitarnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **5 decyzji terminowych**, które dotyczyły m. in.:

1. nakazu w firmie RAW-POL Stefański spółka jawna Julianów 50, 96-200 Rawa Mazowiecka:
  - a) wstrzymania wprowadzenia do obrotu produktu NEXCARE 3M do czasu uzyskania pozwolenia Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych;
  - b) wstrzymanie wprowadzenia do obrotu produktu MEDICAL GEL Żel antybakteryjny o poj. 400ml i 500 ml do czasu sporządzenia prawidłowej etykiety zgodnej z pozwoleniem i wymaganymi przepisami;

Decyzję w pkt 1, 2 wykonano.

2. nakazu **przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy:**

hałasu i zapylenia **4 decyzje:**

- **KAMAT Zakład Betoniarski Bartłomiej Masłocha, Niwna** – termin wykonania 31.10.2021 r. – **wykonano,**
- **Kamieniarstwo Dariusz Grzywaczewski, Chrusty** – termin wykonania 31.12.2021r. **wykonano,**
- **ZPH Piekarnstwo- Cukiernictwo Renisław Zwoliński, Biała Rawska** – termin wykonania 31.10.2021 r. – **wykonano,**
- **PPHU „TORIMEX” Renisław Zwoliński Tomasz Zwoliński, Biała Rawska**– termin wykonania 31.10.2021 r. – **wykonano.**

Zagrożenia występujące w środowisku pracy:

Hałas

Narażenie pracowników na wysoki poziom hałasu występuje m.in. w zakładach :

1. **ELSAM Sp. z o.o. Rawa Maz.** (regeneracja alternatorów) – przekroczenie norm hałasu wystąpiło na jednym stanowisku operatora linii produkcyjnej. Decyzję nakazującą obniżenie poziomu hałasu do wartości dopuszczalnej (85 dB) wydano **w grudniu 2020 r.** z terminem realizacji **do końca 2021 r.**
2. **HERCO Sp. z o. o. Cielądz** (produkcja gwoździ) – ze względu na specyficzny proces technologiczny oraz wykorzystywanie maszyn emitujących głośne dźwięki niemożliwym jest obniżenie poziomu hałasu. Zakład ten jest obecnie w trakcie realizowania programu działań technicznych, mających na celu skuteczne zmniejszenie poziomu hałasu polegających m.in. na odizolowaniu głośnych maszyn od pozostałej części hali produkcyjnej. Pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki

słuchu dopasowane do wielkości narażenia i objęci są właściwą profilaktyką medyczną.

3. **FOOD SERVICE Sp. z o. o. Zakłady Mięsne Rawa Maz. ul. Mszczonowska** – przekroczenia norm hałasu występują w hali uboju brudnego na stanowisku ubojowca i wynikają z zastosowania specyficznych w tej branży maszyn, których wyciszenie okazało się niemożliwe. Narażeni na hałas pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu i są objęci właściwą profilaktyką medyczną.

Zapylenie

Narażenie pracowników na zapylenie występuje m. in. w zakładzie **SIEVERT POLSKA**

Sp. z o.o. Rawa Maz. (dawny Quick - Mix) zajmującym się produkcją suchych zapraw betonowych, a także w **Młynie Zbożowym Kurzeszyn** i piekarniach. W 2021 roku **nie stwierdzono przekroczeń stężenia pyłów** w kontrolowanych zakładach pracy.

Czynniki chemiczne

Pracownicy narażeni są na czynniki chemiczne w procesach produkcyjnych, gdzie występują one jako surowce, produkty pośrednie i końcowe. Takie substancje chemiczne jak aceton, kwas solny, kwas siarkowy, wodorotlenek sodu stosowane są w następujących zakładach: **Galwin** (galwanizernia), **FAM Grupa Kapitałowa** (cynkownia), **Elsam** (regeneracja alternatorów), **Herco Sp. z o.o.** (oddział galwanizerni), **Metalbud**, **Polster Elektronika-Automatyka**, **pralnie chemiczne**. W 2021 r. pomiary stężeń tych czynników **nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych**.

Ponadto prowadzony był nadzór nad wykorzystaniem w działalności gospodarczej **prekursorów narkotyków kat. 2 i 3** (aceton, chlorowodór, kwas siarkowy, nadmanganian potasu), czyli substancji, które mogą być używane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych.

Pod nadzorem znajduje się **11** zakładów stosujących prekursorsy narkotyków kategorii 2 i 3, są to m. in.: **Herco, Galwin, FAM Grupa Kapitałowa, Antares Sp. z o.o., Fabryka Mebli „RAWA”**.

Na bieżąco monitorowano wyniki pomiarów stężeń tych czynników chemicznych na stanowiskach pracy. **Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.**

Czynniki rakotwórcze

Narażenie na czynniki rakotwórcze występowało w 5 zakładach pracy:

1. **Galwin Rawa Maz.** (galwanizernia - bezwodnik kwasu chromowego),
2. **NZOZ Remedium,**
3. **NZOZ Gadget,**
4. **NZOZ Verbena,**
5. **AMG Centrum Medyczne (szpital)**

W zakładzie **Galwin** badania stężeń czynnika rakotwórczego **nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych.** W pozostałych w/w zakładach pracownicy są narażeni na **promieniowanie jonizujące** (obsługa aparatury rentgenowskiej) – nad którym nadzór prowadzi Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi.

Produkty biobójcze

W analizowanym okresie sprawozdawczym prowadzono kontrole pod kątem prawidłowego wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (**Kozielski Dańków, RAW-POL Stefański spółka jawna**) oraz stosowania do dezynfekcji preparatów biobójczych (**NZOZ-y, przetwórnice, ubojnie**). W zakładzie Raw – Pol Stefański spółka jawna przeprowadzono kontrolę interwencyjną w związku z brakiem pozwolenia na obrót oraz wprowadzeniem do obrotu produktu nie posiadającego wymaganej etykiety, właściciela firmy ukarano mandatem karnym.

Choroby zawodowe

W 2021r. wydano **2 decyzje** o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej – „Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonania pracy” u cukiernika/szwaczki oraz „Borelioza” u rolnika.

Ponadto pion Higieny Pracy prowadzi działania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i nowymi substancjami psychotropowymi.

PPIS w Rawie Mazowieckiej ściśle współpracuje w tym zakresie z Komendą Miejska Policji oraz Szpitalem w Rawie Mazowieckiej.

Przeprowadzono również kontrole w zakładach pracy pod kątem zabezpieczenia pracowników przed wirusem SARS-Co-2.

Podsumowanie

W nadzorowanych zakładach pracy stan techniczny i sanitarno-porządkowy ulega ciągłej poprawie w stosunku do lat ubiegłych. Najwięcej zagrożeń środowiskowych występuje w zakładach zajmujących się produkcją maszyn i urządzeń, obróbką elementów stalowych oraz wykorzystujących w swojej działalności czynniki chemiczne. Systematycznie prowadzone pomiary w środowisku pracy pozwalają stwierdzić, że warunki pracy pracowników są bezpieczne. Polepszono warunki lokalowe i środowiskowe pracownikom w następujących zakładach:

- „Elsam” Sp. z o.o. Rawa Mazowiecka - zainstalowano nową wentylację stanowiskową przy maszynach;
- ZGO AQUARIUM Sp. z o.o. Pukinin – wybudowano nowy obiekt (nowe pomieszczenie biurowe oraz socjalne dla pracowników);
- PHUP CLEVRO Robert Klemba Księżę Domki - nowe pomieszczenie socjalne.;
- „KAMAT” Z-d Betoniarski Niwna - wyremontowano pomieszczenie socjalne.

VI. OCENA STANU SANITARNO-TECHNICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W 2021 r. sprawowano nadzór bieżący nad **44** stałymi placówkami oświatowo-wychowawczymi. W okresie ferii zimowych i wakacji letnich nadzorowano przygotowanie i przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży **22** turnusów zorganizowanych w hotelu, szkole podstawowej i świetlicy środowiskowej.

ŻŁOBKI – 3

Na naszym terenie znajdują się:

- trzy żłobki (jedno niepubliczne dla 15 dzieci i dwa publiczne dla 171 dzieci), które posiadają pozytywną Opinię Państwowego Inspektora Sanitarnego.

Meble i inne elementy wyposażenia edukacyjnego posiadają stosowne certyfikaty.

Oświetlenie zgodne z obowiązującą normą.

PRZEDSZKOLA- 9 (4 publiczne, 4 niepubliczne i 1 oddział zamiejscowy przedszkola Biała Rawska)

Wyposażenie w meble

Punkt przedszkolny i przedszkola posiadają meble i inne elementy wyposażenia edukacyjnego z certyfikatami. Wszystkie przedszkolaki mają meble dostosowane do wzrostu.

Oświetlenie

Wszystkie placówki posiadają właściwe oświetlenie z obowiązującą normą w tym zakresie.

Żywnienie

- do **trzech** przedszkoli niepublicznych w Rawie Mazowieckiej, posiłki dostarczają firmy cateringowe,
- **pięć** przedszkoli i jeden oddział zamiejscowy (Przedszkole nr 1, 2, 3 w Rawie Mazowieckiej, Białej Rawskiej, Niepubliczne Przedszkole w Rawie Mazowieckiej), posiadają własne bloki żywieniowe.

SZKOŁY-28

W tym:

20 szkół podstawowych

6 zespołów szkół

i 2 licea ogólnokształcące

W roku 2021 skontrolowano dwanaście szkół podstawowych i jeden zespół.

Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie placówki są skanalizowane i mają doprowadzoną odpowiedniej jakości wodę nadającą się do spożycia przez ludzi .

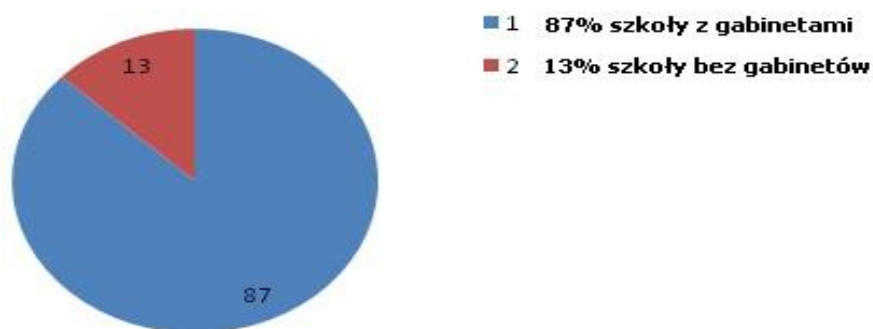
Opieka medyczna

W placówkach gminnych sprawowana jest zadaniowo przez pielęgniarki, a miejskich w ramach umowy o pracę pielęgniarki pracują na stałe.

Opieka lekarska wykonywana jest w poradniach dziecięcych podstawowej opieki zdrowotnej.

Wszystkie szkoły miejskie (**cztery** podstawówki – nr 1, 2, 4 w Rawie Mazowieckiej i w Białej Rawskiej) posiadają gabinety pomocy przedlekarskiej.

Z **osiemnastu** szkół gminnych, **szesnaście** placówek ma gabinety lekarskie (SP- Babsk, Cielądz, Lubania, Regnów, Błazejewice, Chodnów, Lesiew, Kurzeszyn, Boguszyce, Pachy, Pukinin, Konopnica, Stara Wojska, Sierzchowy, Stara Wieś, Sadkowice).

Szkoły posiadające gabinety i szkoły nie posiadające gabinetów

Rozkład zajęć szkolnych

Tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych przeanalizowano w **12** placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Palenie tytoniu w szkołach

Zgodnie z Ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobach tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych przestrzegany jest całkowity zakaz palenia tytoniu przez pracowników.

W roku sprawozdawczym w szkołach przeprowadzono szereg prac remontowo- budowlano-konserwacyjnych mających na celu poprawę stanu sanitarno-higienicznego, jak i estetyki :

- generalny remont łazienek w SP w Kłopotczynie,

- rozbudowa szkoły w Konopnicy (dobudowano – 4 sale lekcyjne, 3 gabinety, bibliotekę),
- 2 szatnie dla uczniów. sanitariat dla niepełnosprawnych, 3 sanitariaty, pokój nauczycielski z zapleczem sanitarnym i wyposażono w windę,
- generalny remont zmywalni przy bloku żywieniowym w SP Sierzchowy.

W pozostałych placówkach wykonano drobne naprawy, wymiana drzwi, malowanie, zakupiono stoliki i krzesła.

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA- jedna

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ- jeden

DOM DZIECKA- jeden

PORADNIA PEDAGOGICZNO- PSYCHOLOGICZNA- JEDNA

WNIOSKI

Największym problemem jest brak warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (SP Pachy, Stara Wieś, Błażejewice, Trębaczew i Kłopotczyn), które nie posiadają bloku sportowego lub sali zajęć ruchowych. Uczniowie przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych wykonują ćwiczenia na korytarzach szkolnych, których powierzchnia jest w kilku placówkach bardzo mała.

Dyrektorzy szkół i organy prowadzące winni dążyć do stworzenia prawidłowych warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

VII. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO - ZDROWOTNA

Główne kierunki działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikały z celów Narodowego Programu Zdrowia, zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności.

W roku 2021 roku realizowano następujące programy i akcje prozdrowotne:

1. Redukcja zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz narażenia na bierne palenie

A. Czyste Powietrze Wokół Nas

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej. Celem programu jest zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają

w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

Liczba placówek, które realizują program - 5. Liczba dzieci objętych programem – 249.

Działania:

Konkurs plastyczny „STOP – tu się nie pali” mający na celu poszerzenie problematyki biernego i czynnego palenia tytoniu.

B. Bieg po zdrowie

Program edukacji antytytoniowej. Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu.

Program realizowany jest w czwartych klasach szkoły podstawowej. Liczba placówek objętych programem – 1. Liczba uczestników programu – 8 uczniów oraz 8 rodziców.

Działania:

Poprowadzono zajęcia zgodnie ze scenariuszem zawartym w poradniku szkolnego koordynatora programu.

C. Trzymaj formę

Program edukacji mający na celu trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

Program realizowany jest w klasach V-VIII szkoły podstawowej. Liczba placówek objętych programem – 15. Liczba uczestników programu – 1359 uczniów.

Działania :

W szkołach ułożono specjalny jadłospis, gdzie liczone są kalorie. Dzieci zostały uświadomione z zakresu produktów żywnościowych, które powinny znaleźć się w codziennej, prawidłowo zbilansowanej diecie. Dzieci objęte programem przygotowały i prowadziły konkurs plastyczny, prezentacje multimedialne, inscenizację związaną ze zdrowym odżywianiem. Podczas zdalnego nauczania poruszano tematy dotyczące zdrowego odżywiania. Przedstawiono różne formy aktywności fizycznej np. joga, animal flow, stretching, fitness na przykładach ćwiczeń.

2. Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych

A. ARS, czyli jak dbać o miłość?- program edukacyjny dla młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Program realizowany jest w 2 szkołach ponadgimnazjalnych. Liczba uczniów uczestniczących w programie – 96.

B. Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie – program edukacyjny dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Program realizowany był w 2 szkołach. Liczba uczniów uczestniczących w programie – 256.

Działania :

Ze względu na pandemię oraz zawieszenie zajęć, szkoły przeprowadziły prezentację multimedialną.

C. Wybierz Życie – Pierwszy Krok – program edukacyjny skierowany dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy.

Program realizowany jest w 3 szkołach ponadgimnazjalnych. Liczba uczniów uczestniczących w programie – 214.

Działania :

Przygotowano prezentację multimedialną.

3. Profilaktyka czerniaka skóry i zachorowań na Wirusowe Zapalenie Wątroby

A. Podstępne WZW – program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Realizowany jest w dwóch szkołach ponadgimnazjalnych. Programem objęto 481 uczniów.

Działania:

Podczas nauczania zdalnego poprowadzono prezentację multimedialną.

B. Znamie! Znam je? – program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Realizowany jest w trzech szkołach ponadgimnazjalnych.

Programem objęto 454 uczniów.

Działania:

Podczas nauczania zdalnego poprowadzono prezentację multimedialną, wykorzystano materiały dostępne na stronie fundacji „Gwiazda Nadziei).

4. Zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych i zdrowego stylu życia.

A. Skąd się biorą produkty ekologiczne – program edukacyjny skierowany do przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Program realizowany był w 4 przedszkolach. Programem objęto 272 dzieci oraz 47 rodziców

5. Program Bezpieczne Wakacje

Celem programu było zmniejszenie liczby zachorowań, zakażeń i wypadków dzieci i młodzieży w okresie wakacji.

Działania :

Wykłady dla uczestników kolonii i obozów sportowych mające na celu:

- Zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2,
- Uświadomienie na czym polega uzależnienie od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- Informowanie o chorobach przenoszonych przez kleszcze, chorób przenoszonych drogą pokarmową,
- Prawidłowe odżywianie,
- Bezpieczne korzystania z promieni słonecznych.

6. Program Zapobieganie Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS

Przeprowadzono konkurs plastyczny „Nie daj szansy AIDS”, w którym udział wzięły cztery szkoły ponadpodstawowe.

7. Działania związane z profilaktyką zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na Covid -19 :

Główne działania polegały na kampanii informacyjnej dot. zakażeń SARS CoV-2 zarówno na stronie internetowej PSSE jak i stronie PSSE na platformie Facebook.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi określanych podczas odbioru obiektów do użytkowania oraz podczas opiniowania dokumentacji nowych i modernizowanych obiektów.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy:

- uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy do planów zagospodarowania przestrzennego,
- zgłaszanie wniosków do planów, na etapie zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć w ramach decyzji środowiskowej, zgodnie z Prawem ochrony środowiska oraz Ustawą o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii dotyczących zapytania o potrzebę sporządzania raportu oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,
- wydawanie opinii dotyczących zamierzonych inwestycji na etapie projektowania,
- wydawanie opinii dotyczących zrealizowanych inwestycji rolniczych, w gospodarstwach rolnych które skorzystały z funduszy unijnych, w ramach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,

– dokonywanie kontroli związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

W związku z powyższym niniejsza ocena zawiera skrócony opis spraw, którymi zajmował się dział zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2021.

W związku z pandemią COVID 19, podczas wykonywania zadań wynikających z działalności ZNS stosowano również przepisy wynikające z dodatkowych aktów prawnych.

1. Dla inwestycji należących do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane, uzgodniono warunki realizacji w 3 przypadkach.

Opinie dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- rozbudowa instalacji do przetwarzania odpadów zielonych (bioodpadów) i odpadów ulegających biodegradacji oraz przebudowa punktu zbierania odpadów na terenie Zakładu ZGO Pukinin w miejscowości Pukinin 140, gmina Rawa Mazowiecka,
- rozbudowa instalacji stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji wraz ze zbieraniem odpadów oraz recyklingiem, odzyskiem odpadów w hali recyklingowo-magazynowej polegającej wybudowaniu nowej hali namiotowej na części samochodowej o pow. ok. 800 m² oraz zmianie usytuowania i powiększenie powierzchni miejsc na regały, na których będą składowane auta z demontażu do ok. 5044m² oraz wykonanie nowych utwardzeń o powierzchni ok. 2027 m² na działce nr ewid. 614/3 w miejscowości Wałowice gm. Rawa Mazowiecka,
- budowie instalacji do przetwarzania odpadów w procesie bioremediacji w miejscowości Pukinin /dz. nr ewid. 168/2/, gmina Rawa Mazowiecka

2. Wydano **23 opinie** co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w których odstąpiono od potrzeby przeprowadzania tej oceny.

W 1 przypadku wyrażono opinię o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Opinie dotyczyły przedsięwzięć takich jak:

- realizacja punktu skupu surowców wtórnych Centrum Złomu Rawa Marcin Gawlik ul. Opoczyńska 6A, Rawa Mazowiecka – opinia o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko
- budowa farm fotowoltaicznych o mocy do 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowościach: Przyłuski, gm. Sadkowice, Gogolin, gm. Sadkowice, Żurawia, gm. Biała Rawska,
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 3MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowościach: Lewin, gm. Sadkowice, Przyłuski, gm. Sadkowice, Łaszczyn, gm. Cielądz
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 4MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości Ryłsk, gm. Regnów,
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 5MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości Lewin, gm. Sadkowice
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 6MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w miejscowości Stolniki, gm. Cielądz
- przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Lubania - Skarbkowa gm. Sadkowice,
- przebudowa dróg powiatowych w miejscowościach: Dańków – Byki droga nr 4103E, Rawa Mazowiecka –Dziurdzioły – droga nr 4110E,
- rozbudowie i przebudowie hali produkcyjno-magazynowej wraz ze zmianą sposobu użytkowania polegającą na prowadzeniu działalności zakładu wytwarzającego kable optyczne przy ul. Opoczyńskiej w Rawie Mazowieckiej,

- rozbudowa stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji o halę namiotową na części samochodowe oraz nowe miejsce na regały w miejscowości Wałowice gm. Rawa Mazowiecka,
  - wykonanie urządzenia wodnego (studni nr 1) o zdolności poboru 12 m³/h zlokalizowanego w miejscowości Konopnica, gm. Rawa Mazowiecka oraz zespołu urządzeń (studni nr I i II) o zdolności poboru 3,3 m³/h zlokalizowanych w miejscowości Julianów gm. Rawa Mazowiecka
  - budowa fundamentu suwnicy o udźwigu 40 ton do realizacji procesu produkcyjnego elementów prefabrykowanych w miejscowości Babsk, gm. Biała Rawska
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej w 2021 r. w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącej uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydał **16 opinii**. Ponadto zajął **1 stanowisko** dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wydał 10 opinii dotyczących projektów planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
4. W 2021r. w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano **9 opinii**, dotyczących dokumentacji projektowych.
5. W zakresie kompetencji przeprowadzono **29 kontroli**, w tym w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wynikających z art. 56 Ustawy prawo budowlane – **11 kontroli**.

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową, pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych, sprawdzane było również czy zastosowane materiały budowlane wykończeniowe posiadają właściwe dla danego rodzaju pomieszczeń atesty higieniczne.

Do użytkowania dopuszczono, m.in: takie obiekty jak:

- Instalacja do przetwarzania UPPZ w oparciu o proces endotermiczny wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Zakładzie Mięsnym Food Service Sp. z o.o. w Rawie Mazowieckiej,
- Rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku handlowo-usługowego Biedronka w Rawie Mazowieckiej,
- Zakład produkcji wyrobów spożywczych z warzyw i owoców SCG Sabat Consulting Group w miejscowości Głuchówek gm. Rawa Mazowiecka,
- przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Konopnicy gm. Rawa Mazowiecka,
- Dom Dziennego Pobytu w Przewodowicach gm. Rawa Mazowiecka,
- Budynek produkcyjny w miejscowości Nowy Chodnów 15, gm. Biała Rawska,
- Budynek handlowo-usługowy DINO wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i towarzyszącą w miejscowościach Regnów, gm. Regnów i Rawa Mazowiecka,
- Ośrodek Zdrowia w miejscowości Sierzchowy Kolonia gm. Cielądz,
- Stacja uzdatniania wody w miejscowości Wilkowice gm. Rawa Mazowiecka,
- Budynek produkcyjno-usługowy w miejscowości Franopol 9 gm. Biała Rawska.

W ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w miarę możliwości eliminuje się nieprawidłowości, które mogą mieć niekorzystny wpływ oraz stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi na różnych etapach inwestycyjnych.

Podsumowując należy stwierdzić że stan sanitarno-higieniczny i rozwój infrastruktury Rawy Mazowieckiej i powiatu rawskiego, mimo ograniczeń spowodowanych epidemią Covid 19 ulega stałej poprawie. Epidemia nie wpłynęła na drastyczne zmniejszenie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych w terenie będącym pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej.